

2010:2 • 5. mars 2010

Landsframleiðslan 2009

Gross Domestic Product 2009

Samantekt Landsframleiðsla dróst saman að raungildi um 6,5% á árinu 2009 samkvæmt áætlunum Hagstofunnar. Þessi samdráttur varð eftir samfelldan hagvöxt frá og með árinu 1993 og er samdrátturinn sá mesti sem mælst hefur frá því að gerð þjóðhagsreikninga hófst á Íslandi árið 1945. Hagvöxtur á árinu 2008 er talinn hafa numið 1%.

Samdráttur landsframleiðslu á liðnu ári kemur fram í miklum samdrætti þjóðarútgjalda, 20,1%. Samdráttur varð í öllum þáttum þjóðarútgjalda, einkaneysla dróst saman um 14,6%, samneysla um 3% og fjárfesting um 49,9%. Aftur á móti jókst útlutningur um 6,2% á sama tíma og innflutningur dróst saman um 24%. Þessi þróun olli því að verulegur afgangur varð af vöru- og þjónustuviðskiptum á árinu 2009, 120 milljarðar króna, borið saman við 42 milljarða króna halla árið áður. Þessi mikli bati varð til þess að samdráttur landsframleiðslu varð mun minni en nam samdrætti þjóðarútgjalda.

Mikill bati á vöru- og þjónustuviðskiptum hafði jákvæð áhrif á viðskiptajöfnuð en þar gætti einnig minni halla á launa- og eignatekjum frá útlöndum. Viðskipta-hallinn við útlönd nam 41 milljarði króna, 2,7% af landsframleiðslu, en árið áður nam hallinn 270 milljörðum króna, 18,3% af landsframleiðslu.

Viðskiptakjör versnuðu til muna á árinu 2009 en vegna minni halla á viðskiptajöfnuði en árið áður drógust þjóðartekjur álíka mikið saman og landsframleiðslan eða um 6,4% samanborið við 11,6% samdrátt árið áður.

Einkaneysla sem hlutfall af landsframleiðslu var 51,6% á liðnu ári. Í sögulegu samhengi er þetta hlutfall mjög lágt síðustu tvö árin og hefur undanfarin þrjátíu ár einungis einu sinni verið álíka lágt, árið 2002. Samneyslan sem hlutfall af landsframleiðslu var 26,1%; þetta er nokkru hærra hlutfall en undanfarin fimm ár og er einnig hátt í sögulegu samhengi.

Hlutfall fjárfestingar af landsframleiðslu var 14,1% á liðnu ári og er þetta hlutfall nú í sögulegu lágmarki. Sambærilegt hlutfall fyrir OECD ríkin í heild hefur verið um eða undir 20% undanfarinn aldarfjórðung.

Afleiðingar bankahrunsins á 4. ársfjórðungi 2008 og efnahagskreppunnar hér-lendis og í umheiminum valda því að enn gætir nokkurrar óvissu um tölulegar niðurstöður fyrir árin 2008 og 2009. Þetta á sérstaklega við um starfsemi fjármálafyrirtækja.

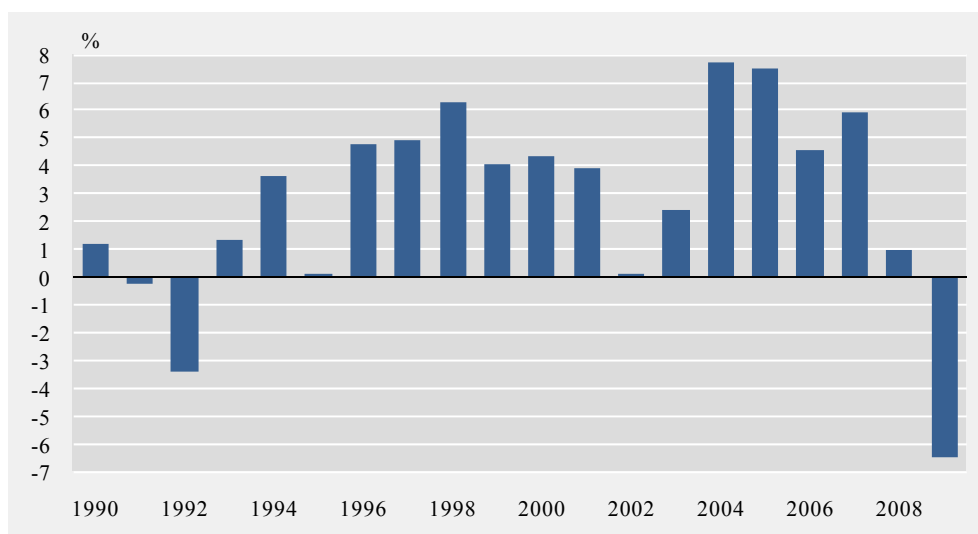
Hagvöxtur -6,5% á árinu 2009,
1% árið 2008

Hagstofan birtir nú fyrstu áætlanir sínar yfir þjóðhagsreikninga fyrir allt árið 2009. Landsframleiðsla á liðnu ári er talin hafa numið 1.500 milljörðum króna en það er 23 milljörðum eða 1,5% hærrí fjárhæð en árið áður. Að teknu tilliti til verðbreytinga dróst landsframleiðslan saman að raungildi um 6,5% samanborið við 1% vöxt árið áður. Þessi samdráttur kemur eftir samfelldan hagvöxt frá og með árinu 1993. Samdrátturinn í fyrra er mesti samdráttur landsframleiðslu sem mælst hefur frá því að gerð þjóðhagsreikninga hófst á Íslandi árið 1945. Mesti samdráttur sem áður hafði mælst nam 5,5% árið 1968 þegar síldin hvarf. Landsframleiðsla á liðnu ári nemur svipaðri fjárhæð og landsframleiðsla ársins 2006, mæld á föstu verðlagi. Mannfjöldinn var nánast jafnmikill árin 2008 og 2009 og því dróst landsframleiðslan á mann einnig saman að raungildi um 6,5% árið 2009 en hafði árið áður dregist saman um um 1,6%.

Endurskoðaðar tölur sýna ívið minni hagvöxt á árinu 2008 en áætlanir frá því í september síðastliðnum gerðu ráð fyrir, 1% hagvöxt í stað 1,3%. Breytingin skýrist einkum af minni fjárfestingu og meiri þjónustuinnflutningi en reiknað var með í september. Hagvöxtur á árinu 2007 er nú talinn hafa verið 6% samanborið við 5,6% í áætlunum í september sl. vegna meiri fjárfestingar. Breyting fjárfestingartalna frá fyrri áætlun má einkum rekja til þess að nú liggja fyrir betri heimildir en áður, sérstaklega heildarniðurstöður úr ársreikningum fyrirtækja, en þau gögn voru ekki tiltæk á liðnu hausti.

Mynd 1. Vöxtur landsframleiðslu

Figure 1. GDP growth rate

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2008 og 2009. Preliminary data 2008 and 2009.

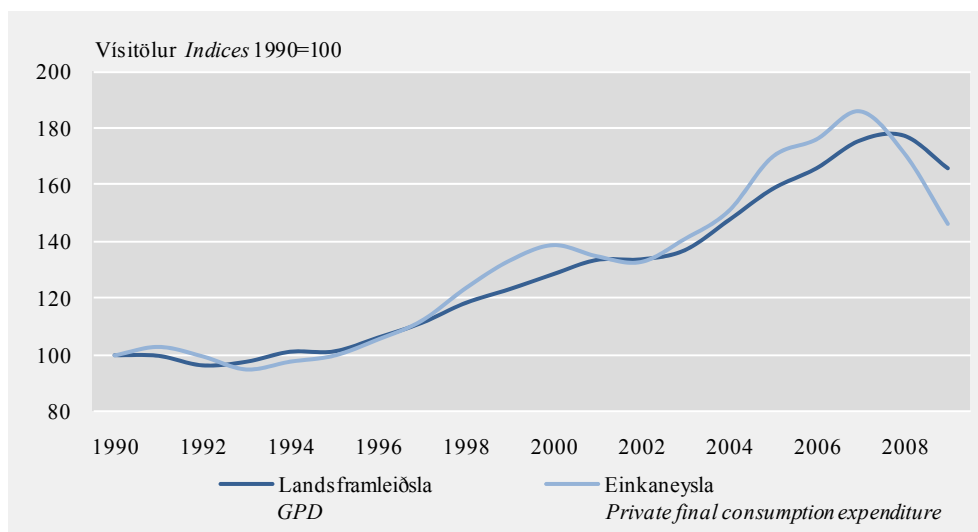
Einkaneysla dróst
saman um 14,6%

Einkaneysla dróst saman um 14,6% á árinu 2009 og er þetta mesti samdráttur einkaneyslu frá því að sjálfstæðar einkaneyslurannsóknir hófust hérlendis árið 1957. Á árinu 2008 dróst neyslan saman um 7,9% eftir fimm ára samfelldan vöxt. Að raungildi er einkaneysla á síðastliðnu ári svipuð og hún var á árinu 2004.

Til langs tíma litið hefur vöxtur einkaneyslu að mestu haldist í hendur við vöxt landsframleiðslu. Þó eru nokkrar undantekningar frá þessu það er árin, 1998 og 1999, 2003, 2005 og svo nú árin 2008 og 2009 þegar verulegur munur er á þróuninni. Á árinu 2009 var einkaneysla 46% meiri en hún var á árinu 1990 en á sama tíma hefur landsframleiðsla vaxið um 66%. Á sama tíma fjölgaði fólki í landinu um 25%. Einkaneysla á mann hefur því aukist um 17% en landsframleiðsla um 32%.

Mynd 2. Magnvísitala einkaneyslu og landsframleiðslu

Figure 2. Private final consumption and GDP, volume indices

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2008 og 2009. Preliminary data 2008 and 2009.

Einkaneysla tæp 52% af landsframleiðslu

Árið 2009 reyndist hlutfall einkaneyslu af landsframleiðslu vera 51,6%, (samborið við 53,5% árið á undan). Í sögulegu samhengi er þetta hlutfall mjög lágt og hefur undanfarin þrjátíu ár einungis einu sinni verið svipað, nær 55% árið 2002.

Einkaneysla er flokkuð í 12 aðalflokka samkvæmt alþjóðlegu flokkunarkerfi (COICOP – Classification of Individual Consumption by Purpose). Í töflu 3 er sýnd samsetning einkaneyslu eftir útgjaldaflokkum undanfarin fjögur ár og árin 1990 og 1995. Í töflunni kemur fram hve vægi mat- og drykkjarvöru hefur minnkað í útgjöldum heimilanna. Það var nær 24% á árinu 1990, var komið niður í 15% árin 2005–2007 en hækkaði í 16% árið 2008 og 19% árið 2009. Þá hefur vægi fatnaðar minnkað um nærri helming. Á móti kemur að vægi útgjalda vegna húsnæðis og útgjalda Íslendinga erlendis hefur aukist um 36%. Á árunum 2007–2008 var vægi útgjalda Íslendinga erlendis í heildarútgjöldum heimilanna 50% meiri en árið 1990.

Samneysla dróst saman um 3%

Samneysla dróst saman um 3% á liðnu ári og fara þarf aftur til ársins 1950 til þess að finna meiri samdrátt, 3,5%. Samdrátturinn á liðnu ári kemur í kjölfar mikils vaxtar á undanförunum árum (4,6% árið 2008 og 4,1% árið 2007). Sem hlutfall af landsframleiðslu var samneysla 26,1% á liðnu ári sem er nokkru meira en árið áður þegar hlutfallið var 24,9%. Í sögulegu samhengi hefur þetta hlutfall verið hærra síðastliðin átta ár en nokkru sinni fyrr. Bráðabirgðauppgjör fjármála hins opinbera fyrir árið 2009, með ítarlegum sundurliðunum, verður birt í Hagtíðindum, *Fjármál hins opinbera 2009, bráðabirgðatölur*, hinn 8. mars 2010.

Fjárfesting dróst saman um 50%

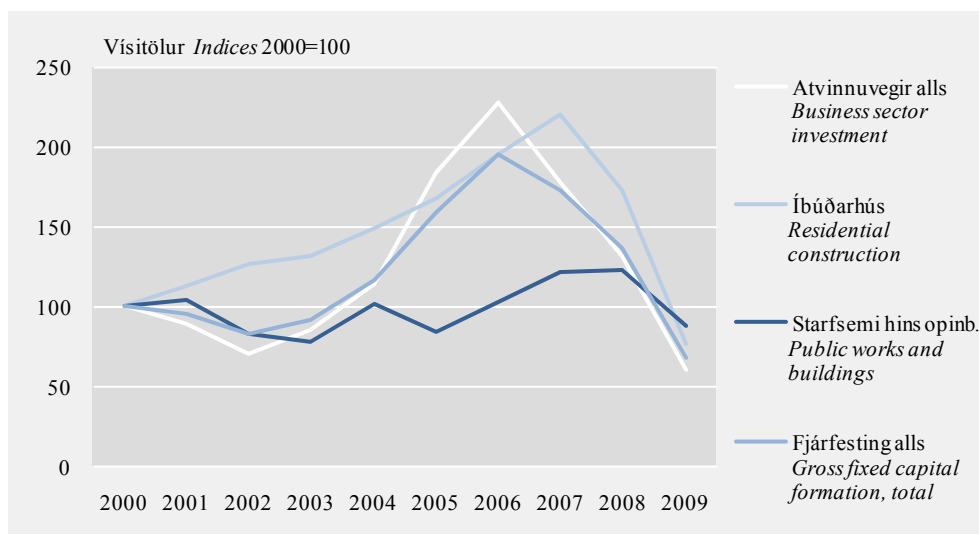
Fjárfesting dróst saman um 49,9% á síðasta ári og kemur sá samdráttur í kjölfarið á 21% og 11,1% samdrætti árin 2008 og 2007 eftir mikinn vöxt fjögur ár þar áður. Fjárfesting sem hlutfall af landsframleiðslu er talin hafa numið 14,1% og er þetta hlutfall nú í sögulegu lágmarki. Sambærilegt hlutfall fyrir OECD ríkin í heild hefur verið mun stöðugra eins og vænta mátti, um eða undir 20% undanfarinn aldarfjórðung.

Samdrátturinn á síðastliðnu ári nær til allra þátta fjárfestingar. Atvinnuvegafjárfesting dróst saman þriðja árið í röð, um 54,2% árið 2009, 28,9% árið áður og 22,1% árið 2007. Þyngst vegur minni fjárfesting í stóriðju- og orkuverum, en þær fjárfest-

ingar náðu hámarki árið 2006, og almennt minni fjárfesting í byggingum og mannvirkjum. Fjárfesting í íbúðarhúsnæði dróst saman um 55,7% í fyrra, samanborið við 21,9% samdrátt árið 2008 og 13,2% vöxt árið 2007. Mikill samfelldur vöxtur hafði verið í íbúðarfjárfestingu frá og með árinu 2000 og síðast lækkaði fjárfesting í íbúðarhúsnæði árið 1997. Fjárfesting hins opinbera dróst saman um 28,9% á árinu 2009, en hafði nánast staðið í stað, vaxið um 0,8%, árið 2008 en aukist um 19,1% árið 2007. Að magni til var fjárfestingin í heild á síðastliðnu ári svipuð og árið 1997.

Mynd 3. Magnvísitala fjárfestingar og helstu undirlíða

Figure 3. Gross fixed capital formation, volume indices by main components

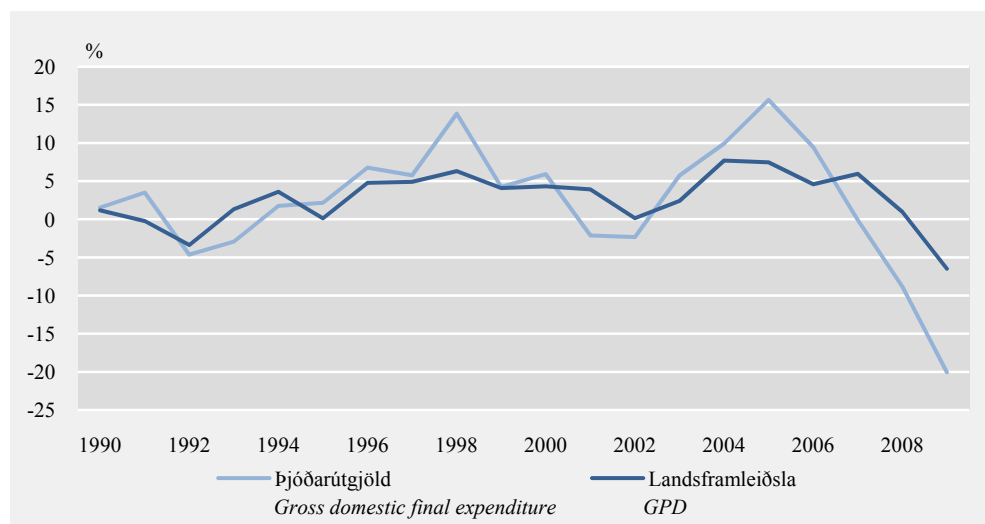
Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2008 og 2009. Preliminary data 2008 and 2009.

Þjóðarútgjöld drógust saman um 20%

Þjóðarútgjöld, sem eru samtala neyslu og fjárfestingar, drógust saman um 20,1% að raungildi á liðnu ári. Árið 2008 drógust þjóðarútgjöld saman, um 8,8% en stóðu nánast í stað árið 2007. Þetta er verulegur viðsnúningur frá árunum þar á undan, því á árinu 2006 jukust þjóðarútgjöld um 9,5% og 15,7% árið 2005.

Mynd 4. Magnbreyting þjóðarútgjalda og landsframleiðslu

Figure 4. GDP and Domestic final expenditure, annual growth rate

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2008 og 2009. Preliminary data 2008 and 2009.

Afgangur af vöru- og þjónustuviðskiptum

Vöruútflutningur jókst um 1,8% á árinu 2009 og útflutningur á þjónustu jókst um 16,9%. Í heildina jókst útflutningur um 6,2%. Á sama tíma dróst innflutningur á vöru saman um 27,4% og innflutningur á þjónustu um 17,1%. Í heild dróst innflutningur saman um 24%. Þessi þróun olli því að verulegur afgangur varð af vöru- og þjónustuviðskiptum á árinu 2009, 120 milljarðar króna, saman borið við 42 milljarða króna halla árið áður. Síðast var afgangur af vöru- og þjónustuviðskiptum árið 1997.

Ný gögn um þjónustuviðskipti við útlönd

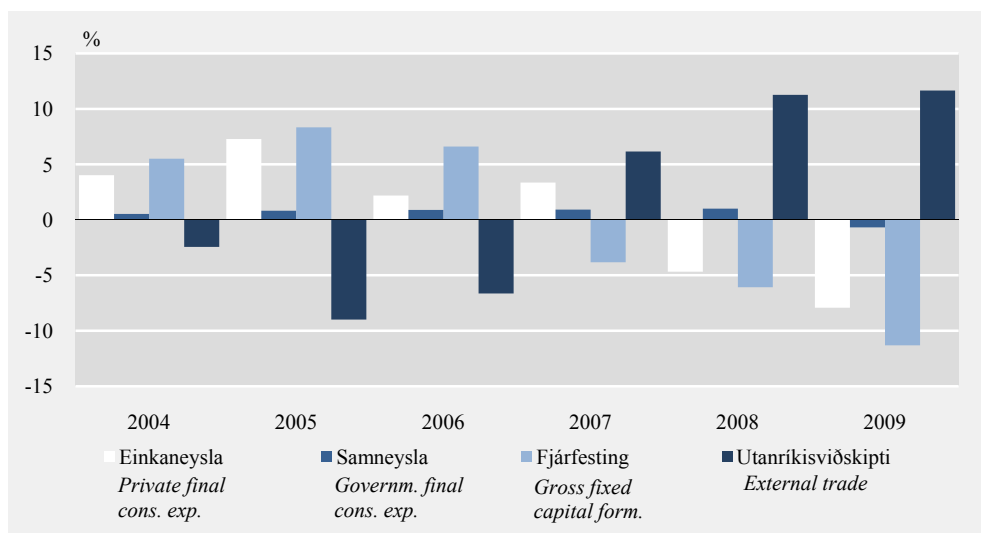
Frá og með 1. ársfjórðungi 2009 eru tölur um þjónustuviðskipti við útlönd byggðar á gögnum sem Hagstofa Íslands hefur safnað. Gagnasöfnun Hagstofunnar byggist á beinum fyrirspurnum til fyrirtækja. Í upphafi var að því stefnt að hún yrði um einhvern tíma framkvæmd samhliða gagnasöfnun Seðlabankans, sem að mestu byggðist á upplýsingum um gjaldeyrisviðskipti fyrirtækja sem fram fara gegnum íslenska banka. Breytingar á gjaldeyrismarkaði í kjölfar efnahagshrunsins haustið 2008 leiddu til erfiðleika Seðlabankans við mat á þjónustuviðskiptunum. Því var gripið til þess ráðs að Hagstofan tók yfir gagnasöfnunina og birti niðurstöður um þjónustuviðskipti við útlönd fyrr en áður var áætlað. Að sinni er ekki hægt að leggja mat á samanburðarhæfni gagnanna fyrir árið 2009 við eldri tölur þar sem gagnasöfnun þessara tveggja aðila gat ekki farið fram samhliða, auk þess sem aðferðirnar eru að einhverju leyti ólíkar. Tölur um þjónustuviðskiptin við útlönd og sérstaklega breytingin milli 2008 og 2009 eru því talsverðri óvissu háðar. Þetta á bæði við um magn og verðmæti.

Meiri samdráttur þjóðarútgjalda en landsframleiðslu

Hinn mikill bati í vöru- og þjónustuviðskiptum olli því að landsframleiðslan dróst mun minna saman en þjóðarútgjöldin, eða 6,5% samanborið við 20,1%. Þetta er sambærileg þróun og á árunum 2007 og 2008 en á árunum 2003-2006 jukust þjóðarútgjöld mun meira en landsframleiðsla, þegar hagvöxtur var drifinn af einkaneyslu og fjárfestingu.

Mynd 5. Hlutdeild einstakra liða í hagvexti

Figure 5. Contribution to growth by expenditure items

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2008 og 2009. Preliminary data 2008 and 2009.

Undanfarin fimm ár hefur landsframleiðsla aukist mun meira en þjóðarútgjöld, um 12% á móti 8% samdrætti þjóðarútgjalda og vegur þróunin árið 2009 þar þyngst. Fimm ára breyting á undanförunum árum hefur aftur á móti verið á þann veg að

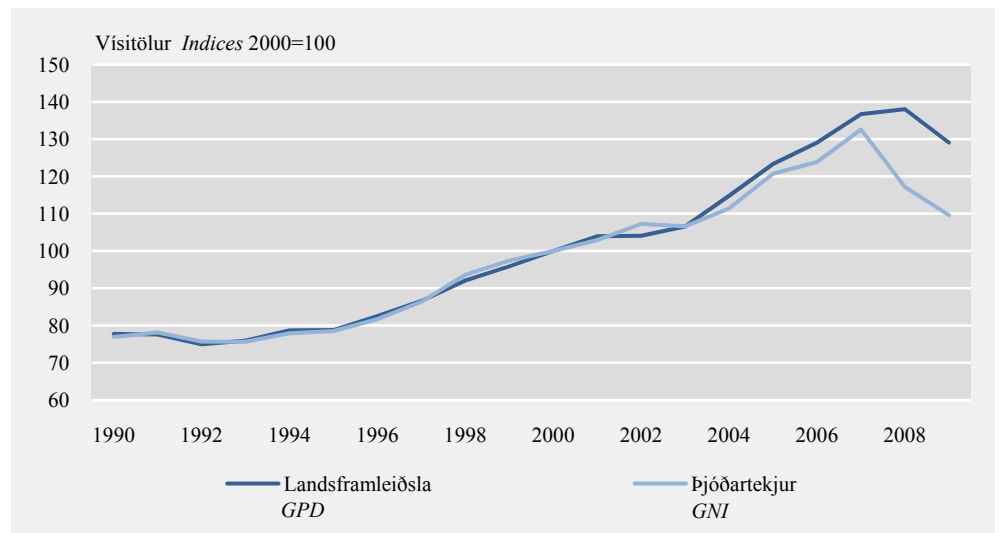
vöxtur landsframleiðslu og þjóðarútgjalda hefur haldist nokkuð í hendur þó landsframleiðsla hafi aukist nokkru meira.

Samdráttur þjóðartekna álíka og samdráttur landsframleiðslu

Við mat á afkomu þjóðarbúsins eru þjóðartekjur ekki síður áhugaverð stærð en landsframleiðsla, en þar er tekið tillit til breytinga á viðskiptakjörum þjóðarbúsins gagnvart útlöndum og til launa- og fjáreignatekna til og frá útlöndum (að stærstum hluta vaxta- og arðgreiðslur). Viðskiptakjör versnuðu verulega á árinu 2009 eða sem nam 4,8% af landsframleiðslu fyrra árs. Þau versnuðu einnig á árinu 2008, um 2,3% en stóðu nánast í stað á árinu 2007. Verð á útfluttum vörum og þjónustu hækkaði á árinu 2009 um 12,2% í íslenskum krónum en verð á innfluttum vörum og þjónustu hækkaði um 24,9%. Á sama tíma hækkaði meðalverð á erlendum gjaldeyri um 29,9%, þ.e. krónan veiktist.

Mynd 6. Magnvísitala landsframleiðslu og þjóðartekna

Figure 6. GDP and GNI, volume indices

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2008 og 2009. Preliminary data 2008 and 2009.

Á síðasta ári drógust launa- og fjáreignatekjur frá útlöndum minna saman en nam samdrætti launa- og fjármagnsgjalda til útlanda. Þessi þróun vó upp versnandi viðskiptakjör þannig að þjóðartekjur drógust álíka mikið saman og landsframleiðslan eða um 6,4% samanborið við 6,5% samdrátt landsframleiðslu. Á árinu 2007 var framvindan þveröfug, meira nettó streymi launa- og eignatekna til útlanda en árið áður auk versnandi viðskiptakjara leiddu til þess að þjóðartekjur drógust saman um 11,6% á sama tíma og landsframleiðsla jókst um 1%.

Hin jákvæða þróun vöru- og þjónustuviðskipta auk minni halla á launa- og fjáreignatekjum frá útlöndum olli því að verulega dró úr viðskiptahalla og nam hann á árinu 2009 41 milljarði króna, 2,7% af landsframleiðslu, en árið áður nam hallinn 270 milljörðum króna, 18,3% af landsframleiðslu.

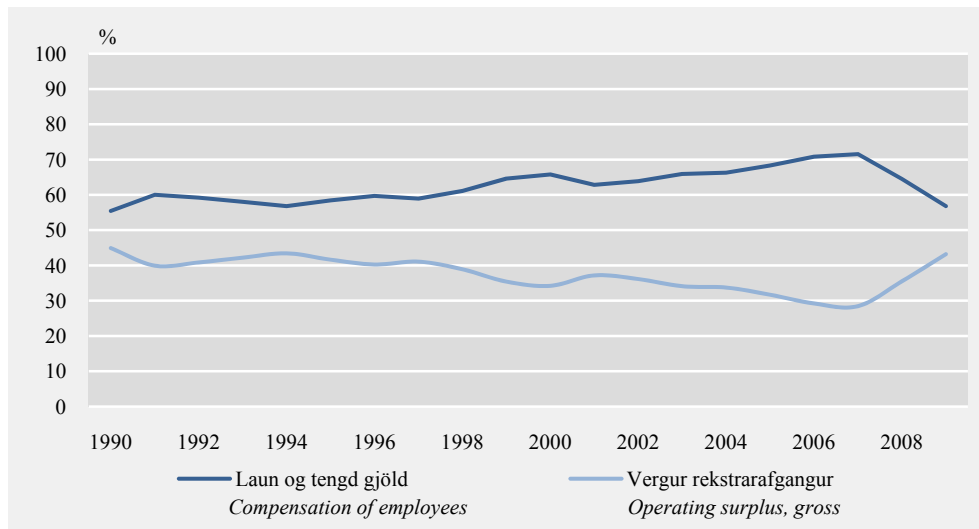
Hlutur einstakra atvinnugreina í landsframleiðslu

Hér að ofan er landsframleiðsla metin út frá ráðstöfunarhlið, með því að meta útgjöld þjóðarbúsins, þ.e. neyslu og fjárfestingu að teknu tilliti til viðskipta við útlönd. Framleiðslu er einnig unnt að meta með beinum hætti í einstökum atvinnugreinum. Í töflu 7 eru sýndar niðurstöður slíks mats fyrir tímabilið 2004–2009 en þar kemur fram hlutur einstakra atvinnugreina í myndun landsframleiðslunnar. Í töflu 6 eru sýndar magnvísitölur framleiðslunnar í sömu skiptingu á atvinnugreinum.

Tölur þessar eru byggðar á framleiðsluuppgjöri þjóðhagsreikninga fram til ársins 2007, bráðabirgðatölum fyrir árið 2008 og áætlun fyrir árið 2009.

Mynd 7. Hlutfall launa og rekstrarafgangs af landsframleiðslu

Figure 7. The share of labour and capital in GDP

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2008 og 2009. Preliminary data 2008 and 2009.

Hlutur vinnuafis og fjármagns

Framleiðslu í skilningi þjóðhagsreikninga má líta á sem samtölu þess sem launþegar bera úr bítum annars vegar og fjármagn og einyrkjar hins vegar. Á árinu 2009 er talið að í hlut launþega hafi komið um 56,8% af því sem til skipta var en fjármagnið og einyrkjar hafi borið úr bítum um 43,2%. Launahlutfall á árinu 2008 hefur því lækkað nokkuð frá því sem það var á árinu 2008, þegar það var 64,5%. Hlutfallið er nokkru lægra en undanfarin ár og svipar nokkuð til hlutfallsins á árinu 1997. Launafjárhæð á árinu 2009 er áætluð með hliðsjón af breytingu á launum samkvæmt staðgreiðsluskrá en jafnframt er tekið mið af hækkun launavísitölu og fjölda starfandi samkvæmt vinnumarkaðskönnun. Launafjárhæðir fyrri ára eru fengnar úr framleiðsluuppgjöri þjóðhagsreikninga fram til 2007 og bráðabirgðaniðurstöðum þess uppgjors 2008.

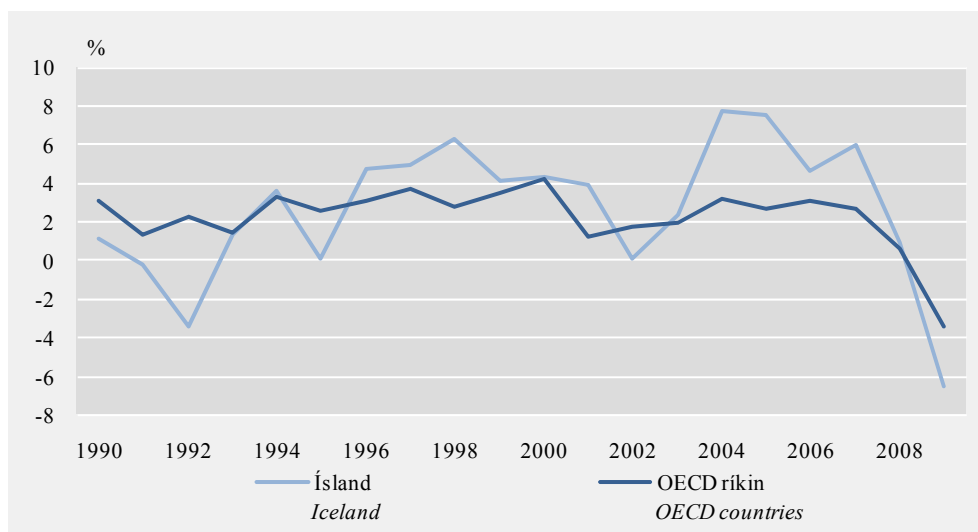
Meiri samdráttur á Íslandi en í OECD-ríkjum árið 2009

Talið er að á liðnu ári hafi landsframleiðslan í OECD-ríkjunum í heild dregist saman um 3,5% borið saman við 6,5% samdrátt hér á landi. Er þetta annað skiptið á tímabilinu 1997–2009 að hagvöxtur hér á landi er minni en í OECD-ríkjum en það gerðist einnig á árinu 2002 þegar vöxturinn var um 0,1% samanborið við 1,7% vöxt hjá OECD-ríkjunum í heild.

Miklar sveiflur hafa einkennt hagþróun á Íslandi og framan af tíunda áratugnum var hagvöxtur hér á landi til muna minni en í OECD-ríkjum í heild. Ef lítið er yfir allt tímabilið 1990–2009 reynist árlegur meðalvöxtur á Íslandi hafa verið 2,7% en 2,2% í OECD-ríkjunum í heild.

Mynd 8. Hagvöxtur á Íslandi og í OECD ríkjunum

Figure 8. GDP annual growth rate in Iceland and OECD

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árin 2008 og 2009. Preliminary data 2008 and 2009.

Ítarlegra talnaefni á netinu

Auk þess talnaefnis, sem hér birtist í Hagtíðindum, er vísað til ítarlegs talnaefnis á vef Hagstofunnar. Þar er að finna langar tímaraðir um flesta þætti þjóðhagsreikninga.

Breytingar eldri talna

Eins og fram hefur komið hér á undan hefur þjóðhagsreikningatölum fyrri ára verið breytt nokkuð. Lagfæringar hafa verið gerðar á fjárfestingu og einkaneyslu árána 2006–2008 og á tölum um innflutta þjónustu á árinu 2008. Tölur Seðlabanka Íslands um launa- og fjáreignatekjur til/frá útlöndum árin 2005–2008 hafa tekið verulegum breytingum en þar á ekki lengur að gæta áhrifa af verðhækkunarágóða (e. capital gain) eða verðlækkunartaps (e. capital loss) eins og í fyrri tölum. Þessar breytingar eru til samræmis við gildandi staðla þjóðhagsreikninga og leiða jafnframt til breytinga á þjóðartekjum þessi ár.

Þá hafa verið gerðar smávægilegar breytingar og tilfærslur milli liða í framleiðsluuppgjörinu aftur til ársins 2006. Vegna afstemmingar við ráðstöfunaruppgjörnið getur breyting á einni atvinnugrein í framleiðsluuppgjörinu leitt til smávægilegra breytinga á öllum öðrum atvinnugreinum.

Næsta endurskoðun í september 2010

Þær tölur um árið 2009, sem nú birtast, verða næst endurskoðaðar í lok næsta sumars og birtar með sambærilegum hætti í Hagtíðindum 3. september 2010. Ekki er fyrirhuguð nein meiriháttar endurskoðun á eldri gögnum við þá birtingu.

English summary

6.5% decrease in GDP in 2009,
1% growth in 2008

Statistics Iceland releases now the first provisional annual national accounts for 2009. The present figures show that Gross Domestic Product (GDP) decreased by 6.5% in real terms, a record in the Icelandic national accounts. In 2008, GDP grew at a rate of 1% and 6% in 2007.

The decrease in GDP during 2009 is due to a 20.1% decline in domestic expenditure. Household final consumption decreased by 14.6%, government final consumption by 3% and fixed capital formation by 49.9%. At the same time, exports grew by 6.2% while imports declined by 24%. This resulted in a considerable improvement in the balance on goods and services, from a deficit of 42 billion ISK in 2008 to a surplus of 120 billion ISK in 2009.

The positive change in the balance of trade together with a smaller deficit in primary income from abroad, resulted in a current account deficit of 41 billion ISK, 2.7% of GDP. In 2008 the balance on current account was negative by 270 billion ISK, 18.3% of GDP. During 2009 the terms of trade deteriorated by 4.8% of GDP of the previous year, having a similar impact on Gross National Income (GNI). But due to improvements on the balance on current account the, GNI decreased by 6.4%, similar as the decrease in GDP.

In 2009 the share of household final consumption of GDP was at a record low, or 51.6%. Government final consumption amounted to 26.1% of GDP, a little higher than previous five years.

The share of gross fixed capital formation was 14.1% of GDP in 2009. This is the lowest share ever. A comparable figure for the OECD total has been around 20% during the last quarter of the century. In volume terms, gross fixed capital formation in 2009 was at the same level as in 1997.

Preliminary figures for General government finances for 2009 will be published in the Statistical series *General government finances 2009, preliminary results*, on 8th March 2010.

In the beginning of 2009 Statistics Iceland took over the responsibilities of the data collection and generation of statistics of external trade in services from the Central Bank of Iceland. The data collection by Statistics Iceland is mainly based on direct survey data whereas the data collection of the Central Bank was mainly based on the settlement system for foreign exchange. The original plan was to run the two data collection systems simultaneously for some time before Statistics Iceland would take full responsibility of the service trade statistics. Following the economic crisis in the autumn of 2008, the Central Bank experienced difficulties in compiling the trade in services statistics and therefore Statistics Iceland assumed responsibility for these statistics earlier than planned. The failure to run the two data collection systems simultaneously has created problems in estimating the quality of the new data collection and might affect the comparability of data between 2008 and 2009.

Attention should be brought to revisions which have been made in the national accounts of previous years and are included here. In particular, fixed capital formation and private consumption has been revised for the years 2006 to 2008, and figures on import of services in 2008. Some minor changes have also been made in the production accounts as far back as 2006.

The Central Bank of Iceland has now drastically revised figures on reinvested earnings on foreign direct investment for recent years, where an attempt is

made to eliminate capital gains and losses from these flows according to international guidelines. These revisions have affected the Gross National Income for the period 2005–2008, especially the last two years.

The next revision of national accounts data will be released on 3rd September 2010. No major revisions of previous years are planned for that release.

Tafla 1. Landsframleiðsla og þjóðartekjur 2004–2009*Table 1. Gross Domestic Product and Gross National Income 2004–2009*

Milljónir króna á verðlagi hvers árs <i>Million ISK at current prices</i>	2004	2005	2006	2007	2008 ¹	2009 ¹
1. Einkaneysla <i>Private final consumption</i>	530.672	609.359	679.918	751.598	789.537	774.573
2. Samneysla <i>Government final consumption</i>	232.962	252.617	285.371	316.828	367.309	391.561
3. Fjármunamyndun <i>Gross fixed capital formation</i>	218.477	291.395	397.631	373.048	359.637	211.831
4. Birgðabreytingar <i>Changes in inventories</i>	-918	-862	13.498	6.626	3.255	1.853
5. Þjóðarútgjöld alls <i>Gross domestic final expenditure</i>	981.194	1.152.509	1.376.418	1.448.101	1.519.738	1.379.818
6. Útflutningur alls <i>Exports of goods and services</i>	316.903	325.510	376.781	453.349	657.840	784.074
6.1 Vörur, fob. <i>Goods, fob</i>	202.373	194.934	243.461	306.001	466.860	497.066
6.2 Þjónusta <i>Services</i>	114.530	130.576	133.320	147.348	190.981	287.008
7. Frádráttur: Innflutningur alls <i>Less: Imports of goods and services</i>	369.208	451.300	584.622	592.932	699.931	663.731
7.1 Vörur, fob <i>Goods, fob</i>	238.920	288.034	400.005	396.059	473.525	409.874
7.2 Þjónusta <i>Services</i>	130.288	163.266	184.617	196.873	226.406	253.857
8. Verg landsframleiðsla <i>Gross Domestic Product</i>	928.889	1.026.718	1.168.577	1.308.518	1.477.647	1.500.162
9. Launa- og eignatekjur frá útlöndum, nettó <i>Primary incomes received from abroad²</i>	-37.744	-36.954	-75.138	-71.762	-227.812	-161.238
10. Vergar þjóðartekjur <i>Gross National Income²</i>	891.145	989.764	1.093.439	1.236.756	1.249.835	1.338.924
11. Viðskiptajöfnuður án rekstrarframlaga <i>Balance on current account</i>	-90.049	-162.745	-282.979	-211.345	-269.903	-40.894
11.1 Vöruskiptajöfnuður fob/fob <i>Balance on goods</i>	-36.547	-93.100	-156.544	-90.058	-6.665	87.192
11.2 Þjónustujöfnuður fob/fob <i>Balance on services</i>	-15.758	-32.691	-51.297	-49.525	-35.426	33.152
11.3 Launa- og eignatekjur frá útlöndum, nettó <i>Balance on primary income from abroad</i>	-37.744	-36.954	-75.138	-71.762	-227.812	-161.238

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.***Tafla 2. Raunbreyting landsframleiðslu og þjóðartekna 2004–2009***Table 2. Volume changes in Gross Domestic Product and Gross National Income 2004–2009*

Raunbreyting frá fyrra ári, % ¹ <i>Volume changes on previous year, %¹</i>	2004	2005	2006	2007	2008 ²	2009 ²
1. Einkaneysla <i>Private final consumption</i>	7,0	12,7	3,6	5,6	-7,9	-14,6
2. Samneysla <i>Government final consumption</i>	2,2	3,5	4,0	4,1	4,6	-3,0
3. Fjármunamyndun <i>Gross fixed capital formation</i>	28,1	35,7	22,4	-11,1	-21,0	-49,9
5. Þjóðarútgjöld alls <i>Gross domestic final expenditure</i>	9,9	15,7	9,5	-0,1	-8,8	-20,1
6. Útflutningur alls <i>Exports of goods and services</i>	8,4	7,5	-4,6	17,7	7,1	6,2
6.1 Vörur, fob <i>Goods, fob</i>	9,2	-0,1	-1,5	22,3	11,4	1,8
6.2 Þjónusta <i>Services</i>	7,1	21,0	-9,3	9,4	-1,9	16,9
7. Frádráttur: Innflutningur alls <i>Less: Imports of goods and services</i>	14,5	29,3	10,4	-0,7	-18,2	-24,0
7.1 Vörur, fob <i>Goods, fob</i>	15,8	25,2	16,9	-4,2	-18,2	-27,4
7.2 Þjónusta <i>Services</i>	12,3	36,7	-1,1	6,9	-18,4	-17,1
8. Verg landsframleiðsla <i>Gross Domestic Product</i>	7,7	7,5	4,6	6,0	1,0	-6,5
10. Vergar þjóðartekjur <i>Gross National Income³</i>	4,5	8,3	2,6	7,0	-11,6	-6,4

¹ Raunbreytingar eru reiknaðar á verðlagi fyrra árs og árlegum keðjutengingum. *Volume changes are based on annual chain linking.*² Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Tafla 3. Einkaneysla 1990–2009

Table 3. Household final consumption expenditure 1990–2009

	1990	1995	2006	2007	2008 ¹	2009 ¹
Verðlag hvers árs, millj. kr. Million ISK at current prices						
Matur, drykkjarvara og tóbak <i>Food, beverages and tobacco</i>	50.843	55.116	97.985	105.981	122.174	141.897
Föt og skór <i>Clothing and footwear</i>	16.926	17.969	28.494	32.184	35.540	34.437
Húsnæði, ljós og hiti <i>Gross rent, fuel and power</i>	38.016	44.625	132.614	152.710	177.060	179.260
Húsgögn, húsbúnaður, heimilishald og heimilistæki <i>Furniture, furnishings and household equipment and operation</i>	15.920	17.841	39.240	45.442	41.484	41.377
Heilbrigðisþjónusta <i>Medical care and health expenses</i>	4.421	6.889	17.774	19.083	21.581	23.990
Samgöngur, póstur og sími <i>Transport and communication</i>	29.032	33.539	123.671	136.616	129.503	117.388
Tómstundaiðja, skemmtanir, menntun og menningarmál <i>Recreation, entertainment, education and culture</i>	25.010	35.661	78.567	80.459	79.579	79.047
Hótel og veitingastaðir <i>Restaurants and hotels</i>	13.736	18.367	49.699	56.415	58.350	60.503
Ýmsar vörur og þjónusta <i>Miscellaneous goods and services</i>	13.027	17.323	45.481	48.786	54.721	56.167
Einkaneysla innanlands alls						
Households Final Consumption Exp. in the Domestic Market	206.931	247.329	613.525	677.675	719.993	734.067
Útgjöld Íslendinga erlendis <i>Direct purchases abroad by resident households</i>	17.129	18.940	76.896	85.948	93.704	80.553
Útgjöld útlendinga á Íslandi <i>Direct purchases in the domestic market by non-resident households</i>	-9.140	-12.246	-34.113	-38.478	-54.188	-71.049
Einkaneysla heimila alls						
Household Final Consumption Exp. of Resident Households	214.920	254.023	656.308	725.145	759.509	743.571
Starfsemi samtaka <i>Non-profit institutions serving households</i>	7.175	9.267	23.610	26.453	30.028	31.003
Einkaneysla alls Final Consumption Expenditure	222.095	263.290	679.918	751.598	789.537	774.573
Hlutfallsleg skipting, % Percentage breakdown						
Matur, drykkjarvara og tóbak <i>Food, beverages and tobacco</i>	23,7	21,7	14,9	14,6	16,1	19,1
Föt og skór <i>Clothing and footwear</i>	7,9	7,1	4,3	4,4	4,7	4,6
Húsnæði, ljós og hiti <i>Gross rent, fuel and power</i>	17,7	17,6	20,2	21,1	23,3	24,1
Húsgögn, húsbúnaður, heimilishald og heimilistæki <i>Furniture, furnishings and household equipment and operation</i>	7,4	7,0	6,0	6,3	5,5	5,6
Heilbrigðisþjónusta <i>Medical care and health expenses</i>	2,1	2,7	2,7	2,6	2,8	3,2
Samgöngur, póstur og sími <i>Transport and communication</i>	13,5	13,2	18,8	18,8	17,1	15,8
Tómstundaiðja, skemmtanir, menntun og menningarmál <i>Recreation, entertainment, education and culture</i>	11,6	14,0	12,0	11,1	10,5	10,6
Hótel og veitingastaðir <i>Restaurants and hotels</i>	6,4	7,2	7,6	7,8	7,7	8,1
Ýmsar vörur og þjónusta <i>Miscellaneous goods and services</i>	6,1	6,8	6,9	6,7	7,2	7,6
Einkaneysla innanlands alls						
Households Final Consumption Exp. in the Domestic Market	96,3	97,4	93,5	93,5	94,8	98,7
Útgjöld Íslendinga erlendis <i>Direct purchases abroad by resident households</i>	8,0	7,5	11,7	11,9	12,3	10,8
Útgjöld útlendinga á Íslandi <i>Direct purchases in the domestic market by non-resident households</i>	-4,3	-4,8	-5,2	-5,3	-7,1	-9,6
Einkaneysla heimila alls						
Household Final Consumption Exp. of Resident Households	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Starfsemi samtaka <i>Non-profit institutions serving households</i>	3,3	3,6	3,6	3,6	4,0	4,2
Einkaneysla alls Final Consumption Expenditure	103,3	103,6	103,6	103,6	104,0	104,2

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Tafla 4. Fjármunamyndun 2007–2009
 Table 4. Gross fixed capital formation 2007–2009

	Verðlag hvers árs, millj. kr. Million ISK at current prices			Magnbreyting frá fyrra ári, % ¹ Volume changes on previous year, per cent ¹		
	2007	2008 ²	2009 ²	2007	2008 ²	2009 ²
Fjármunamyndun alls <i>Gross fixed capital formation, total</i>	373.048	359.637	211.831	-11,1	-21,0	-49,9
Atvinnuvegir alls <i>Business sector investment</i>	227.792	213.276	117.710	-22,1	-25,9	-54,2
Landbúnaður og skógrækt <i>Agriculture and forestry</i>	7.313	5.436	3.556	-76,1	-89,6	-89,2
Fiskveiðar <i>Fishing</i>	1.587	1.083	3.146	-18,0	-46,6	64,6
Matvælavinnsla <i>Manufacture of food products and beverages</i>	5.928	8.331	5.722	6,1	9,6	-44,9
Framleiðsla málma <i>Manufacture of basic metals</i>	36.272	24.538	8.872	-44,3	-48,4	-69,7
Annar iðnaður <i>Other manufacturing</i>	4.251	9.721	6.088	24,5	57,0	-47,8
Rafvirkjanir, raf-, hita- og vatnsveitur <i>Production and distribution of electricity and water</i>	66.532	70.200	37.978	-14,7	-16,1	-55,0
Byggingarstarfsemi <i>Construction</i>	19.393	11.508	6.586	12,5	-51,6	-51,8
Verslun <i>Wholesale and retail trade</i>	7.640	8.195	6.934	34,9	-18,2	-32,9
Hótel- og veitingahúsarekstur <i>Hotels and restaurants</i>	2.706	2.803	1.927	-18,8	-16,7	-43,8
Flugsamgöngur <i>Air transport</i>	-15.156	-13.704	-22.544	-158,1	-30,2	23,6
Flutningar, ferðaskrifstofur o.þ.h. <i>Travel agencies and tour operators n.e.c.</i>	10.505	6.992	2.754	16,3	-45,7	-66,2
Samgöngur <i>Transport</i>	2.640	1.540	558	17,5	-58,5	-71,6
Fjarskiptaþjónusta <i>Telecommunications</i>	10.973	16.560	7.736	82,0	5,6	-63,2
Fjármálaþjón., váttryggingar og önnur fjármálastarfsemi <i>Financial intermediation and insurance</i>	10.617	4.199	1.936	2,4	-68,5	-72,0
Fasteignaviðskipti <i>Real estate activities</i>	26.746	26.381	16.488	7,6	-15,5	-45,5
Ýmis leigustarfsemi og tölvuþjónusta <i>Computer and related activities</i>	1.601	1.268	9.768	-29,0	-36,9	505,2
Rannsóknir og þróunarstarf <i>Research and development</i>	3.184	769	341	190,4	-83,3	-71,8
Önnur viðskipti og sérhæfð þjónusta <i>Other business activities</i>	14.727	16.282	10.635	23,7	-12,6	-46,6
Annað <i>Other n.e.c.</i>	10.335	11.172	9.231	8,9	-20,6	-32,0
Íbúðarhús alls <i>Residential construction</i>	90.600	80.903	40.110	13,2	-21,9	-55,7
Starfsemi hins opinbera <i>Public works and buildings</i>	54.656	65.458	54.011	19,1	0,8	-28,9
Vegir og brýr <i>Roads and bridges</i>	12.119	20.808	17.986	17,9	46,8	-22,9
Götur og holræsi <i>Streets and sewers</i>	13.770	14.237	5.963	9,3	-11,6	-62,6
Byggingar hins opinbera <i>Public buildings</i>	22.766	22.695	21.054	23,6	-13,9	-18,3
Önnur fjárfesting hins opinbera <i>Other public investment</i>	6.001	7.719	9.008	29,1	-7,7	-13,9
Atvinnuvegir alls, tegundaskipting <i>Business sector investment, type of assets</i>	227.792	213.276	117.710	-22,1	-25,9	-54,2
Fólksbifreiðar <i>Motor vehicles for industrial use</i>	6.019	3.455	1.982	13,0	-51,0	-50,4
Skip og skipsbúnaður, flugvélar o.fl. <i>Ships, aircrafts and pertaining equipments</i>	-11.640	-8.972	-10.126	-141,4	-38,5	-11,5
Verksmiðju-, iðnaðarvélar og tæki <i>Manufacturing machinery and equipments</i>	22.056	19.544	10.842	-29,8	-38,5	-57,3
Skrifstofuáhöld og tæki <i>Office machinery and computers</i>	34.901	39.550	28.299	38,6	-20,2	-49,1
Vélar og tæki til jarðvegsvinnu og mannvirkjagerðar <i>Machinery tools for quarrying and construction</i>	24.732	13.938	4.162	32,4	-59,4	-77,0
Mannvirki <i>Construction</i>	143.846	140.966	76.357	-16,6	-18,7	-53,5
þar af byggingar <i>thereof buildings</i>	68.917	76.302	41.235	-23,0	-4,6	-52,4
Annað <i>Other n.e.c.</i>	7.878	4.795	6.194	-7,7	-46,5	15,0

¹ Magnbreytingar eru reiknaðar á verðlagi fyrra árs og árlegri keðjutengingu. *Volume changes are based on annual chain linking.*

² Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Tafla 5. Skipting landsframleiðslunnar á framleiðsluþætti 2004–2009

Table 5. Cost components of Gross Domestic Product 2004–2009

Verðlag hvers árs, millj. kr. Million ISK at current prices	2004	2005	2006	2007	2008 ¹	2009 ¹
1. Verg landsframleiðsla Gross Domestic Product	928.889	1.026.718	1.168.577	1.308.518	1.477.647	1.500.162
2. Vörutengdir skattar Taxes on products	140.222	167.532	190.344	201.998	190.386	169.818
3. Vörutengdir styrkir Subsidies on products	9.193	9.492	10.298	11.422	13.198	14.203
4. Vinnsluvirði á grunnverði (4.=1.-2.+3.)						
<i>Value added, basic prices (4.=1.-2.+3.)</i>	797.860	868.678	988.531	1.117.942	1.300.459	1.344.547
5. Aðrir skattar á framleiðslu Other taxes on production	25.832	28.501	36.284	41.570	41.557	37.068
6. Aðrir styrkir á framleiðslu Other subsidies on production	7.797	11.227	9.959	11.894	14.128	15.204
7. Vergar þáttatekjur (7.=4.-5.+6.-10.)						
<i>Gross factor income (7.=4.-5.+6.-10.)</i>	779.825	851.404	962.206	1.088.266	1.273.030	1.322.684
8. Laun og tengd gjöld Compensation of employees	516.881	581.696	681.298	778.746	821.012	751.226
9. Vergur rekstrarafgangur (9.=7.-8.)						
<i>Operating surplus, gross (9.=7.-8.)</i>	262.944	269.708	280.908	309.521	452.019	571.458
9.1 Bókfærðar afskriftir						
<i>Consumption of fixed capital (business acc.)</i>	138.832	147.812	170.618	196.332	278.005	...
9.2 Hreinn rekstrarafgangur <i>Operating surplus, net</i>	124.113	121.896	110.291	113.189	174.014	...

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.**Tafla 6. Magnvísitölur atvinnuvega og landsframleiðslunnar í heild 2004–2009**

Table 6. Gross Domestic Product by industries, volume indices 2004–2009

Magnvísitölur, 2000=100 Volume indices, 2000=100	2004	2005	2006	2007	2008 ¹	2009 ¹
Landbúnaður Agriculture	113,1	121,1	127,0	134,3	136,6	135,1
Fiskveiðar Fishing	103,3	100,4	95,8	93,0	92,4	96,0
Námugr. og vinnsla hráefna úr jörðu Mining and quarrying	103,3	98,4	112,4	113,0	132,4	86,1
Iðnaður Manufacturing	109,2	105,3	109,5	114,5	131,1	122,1
þar af fiskvinnsla thereof fish processing	118,9	109,0	97,7	99,1	89,7	0,0
Rafmagns-, hita- og vatnsveitur Electricity and water supply	112,8	114,9	126,2	136,1	148,8	153,3
Byggingarstarfsemi Construction	112,8	132,9	150,9	160,1	139,8	90,9
Verslun og ýmis viðgerðarþjónusta						
<i>Wholesale and retail trade; repair of household goods</i>	107,1	127,4	131,5	149,1	149,0	130,7
Hótel og veitingahúsarekstur Hotels and restaurants	113,5	129,2	132,9	152,5	159,9	145,1
Samgöngur og flutningar						
<i>Transport, storage and communication</i>	114,8	116,8	125,4	144,0	151,4	141,9
Fjármálaþj., lífeyrissj., váttryggingar, fasteignaviðskipti o.fl.						
<i>Financial, real-estate, renting and business activities</i>	135,1	150,1	166,9	184,7	184,6	172,9
Önnur þjónusta Other service activities	110,5	114,4	117,3	121,8	123,7	120,9
Allar atvinnugreinar Total industries	114,9	123,0	130,8	140,7	142,4	131,2
Breyting frá fyrra ári, %						
<i>Percentage change from previous year, %</i>	7,1	7,1	6,4	7,6	1,2	-7,9
Til samanburðar: Breyting skv. útgjaldauppgjöri, %						
<i>Memorandum: Change according to expenditure approach, %</i>	7,7	7,5	4,6	6,0	1,0	-6,5

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Tafla 7. Hlutfallsleg skipting landsframleiðslu eftir atvinnuvegum 2004–2009Table 7. *Gross Domestic Product by industries, percentage breakdown 2004–2009*

Hlutfallsleg skipting <i>Percentage breakdown</i>	2004	2005	2006	2007	2008 ¹	2009 ¹
Landbúnaður <i>Agriculture</i>	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	1,5
Fiskveiðar <i>Fishing</i>	5,3	4,8	4,9	4,3	5,0	6,0
Námugr. og vinnsla hráefna úr jörðu <i>Mining and quarrying</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Iðnaður <i>Manufacturing</i>	12,0	10,5	11,4	10,6	12,7	12,7
þar af fiskvinnsla <i>thereof fish processing</i>	2,2	2,1	2,3	1,8	2,8	...
Rafmagns-, hita- og vatnsveitur <i>Electricity and water supply</i>	3,2	3,3	3,9	3,9	4,8	6,2
Byggingarstarfsemi <i>Construction</i>	8,9	10,5	11,1	11,7	9,6	7,4
Verslun og ýmis viðgerðarþjónusta <i>Wholesale and retail trade; repair of household goods</i>	10,7	11,2	10,0	10,6	10,9	10,5
Hótel og veitingahúsarekstur <i>Hotels and restaurants</i>	1,6	1,6	1,5	1,7	1,7	1,7
Samgöngur og flutningar <i>Transport, storage and communication</i>	7,4	6,1	6,7	7,5	6,8	6,8
Fjármálaþj., lífeyrissj., váttryggingar, fasteignaviðskipti o.fl. <i>Financial, real-estate, renting and business activities</i>	23,9	25,5	25,1	26,1	24,4	23,7
Önnur þjónusta <i>Other service activities</i>	25,3	25,0	23,8	22,1	22,5	23,4
Allar atvinnugreinar <i>Total industries</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Hag tíðindi **Þjóðhagsreikningar**
Statistical Series **National accounts**

95. árg. • 14. tbl. 2010:2

ISSN 0019-1078 ISSN 1670-4657 (prentútgáfa *print edition*) • ISSN 1670-4665 (rafræn útgáfa *PDF*)

Verð kr. *Price* ISK 900 • € 7

Umsjón *Supervision* Stefán Þór Jansen • stefan.jansen@hagstofa.is

Sími *Telephone* +(354) 528 1000 © Hagstofa Íslands *Statistics Iceland* • Borgartúni 21a 150 Reykjavík Iceland

Bréfasími *Fax* +(354) 528 1099 Öllum eru heimil afnot af ritinu. Vinsamlegast getið heimildar. *Please quote the source.*
www.hagstofa.is/hagtidindi www.statice.is/series